

16 augustus 1962.

Onderwerp:
Behandeling akkoord met
Indonesië in N.G. Raad.

H. Berg

Heer Staatssecretaris,

Inzake een eventuele behandeling van het met Indonesië nopens N.N.G. gesloten akkoord in de N.G. Raad moge het volgende worden opgemerkt.

Op 22 augustus 1961 is namens de Nederlandse regering aan de voorzitter van de N.G. Raad o.m. medegedeeld (zulks in antwoord op een motie van 25 april t.v.):

"De raad moge in die formele uitnodiging (nl. om zijn inzichten kenbaar te maken over de wijze van uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht) nogmaals de uitdrukkelijke bevestiging zien van de opvatting van de Nederlandse regering, dat na de totstandkoming van de N.G. Raad geen enkele wijziging van de huidige status van Nederlands-Nieuw-Guinea zal kunnen plaats vinden zonder dat de raad is gehoord".

Bij de totstandkoming van het huidig akkoord heeft de regering als gevolg van overmacht daaraan niet kunnen voldoen.

Nu het akkoord is gesloten rijst de vraag op welke wijze de N.G. Raad alsnog zou kunnen worden ingeschakeld.

Daarbij valt in de eerste plaats de aandacht op artikel 92 BNG: raadpleging van de N.G. Raad over de ontwerp goedkeuringswet.

In een hierbij gevoegde notitie betoogt de heer Van Santwijk, dat dit artikel niet noopt tot raadpleging van de Raad over een ontwerp van wet tot goedkeuring van een overeenkomst, welke afscheiding van Nieuw-Guinea uit het

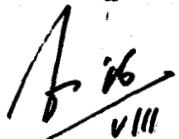
- staatsverband -

staatsverband tot gevolg heeft. Met dit betoog kan n.h.v. worden ingestemd.

Afgezien hiervan gebiedt de billijkheid, dat de Nieuw-Guinea Raad wordt ingelicht niet alleen, maar ook in de gelegenheid wordt gesteld daarover een mondelinge gedachtenwisseling te hebben.

Daartoe zouden het akkoord en de toelichting op de ontwerp-goedkeuringswet bij de N.G. Raad kunnen worden ingediend. Het wil mij echter voorkomen, dat de Gouverneur niet op alle opmerkingen zal kunnen antwoorden. Dit zal slechts een antwoord in algemene zin kunnen zijn (n.h.v. van de Gouverneur persoonlijk, eventueel ook van U zelf wanneer U naar N.G. gaat). Aan de Gouverneur zouden daarvoor enige richtlijnen kunnen worden gegeven waarvoor materiaal te vinden is in de rede van de minister-president en in de concept-toelichting.

De Chef van de Afdeling W.J.Z./N.N.G.,

(H.G. Verhoeff)

16 augustus 1962.

Horen van de Nieuw-Guinea
Raad over het accoord met
Indonesië.

Er is geen wettelijke bepaling welke voorschrijft dat de N.G. Raad gehoord moet worden over een internationale overeenkomst.

De wettelijke bepaling waarop een beroep wordt gedaan tot inschakeling van de N.G. Raad is artikel 92 Bewindsregeling, dat slechts spreekt over ontwerpen van wetten, welke voor N.N.G. verbindend zullen zijn.

Reeds eerder is er op gewezen, dat zulks berust op een interpretatie van dit artikel waarbij goedkeuringswetten, hoewel formeel niet verbindend voor N.N.G., gerekend worden tot ontwerpen van wetten in het artikel genoemd.

Afgezien nu nog daarvan dat derhalve twijfel mogelijk is omtrent de toepasselijkheid van het artikel, dat overigens alleen betrekking zou hebben op de goedkeuringswet en niet op het verdrag zelve, lijkt een artikel van de Bewindsregeling, welke uitsluitend is bedoeld een regeling te geven van de verhoudingen in het Nederlandse staatsverband, als zodanig niet in aanmerking te komen wanneer het gaat om afscheiding uit het staatsverband.

Normaliter voorziet het staatsrecht niet in een procedure tot afscheiding van een territorium, dat onderdeel uitmaakt van die staat. Dergelijke gebeurtenissen worden beheerst door het internationale recht, dat naar Nederlands staatsrecht boven de nationale wetgeving uitgaat.

Wanneer internationale pressie tot gebiedswijziging noopt, is er zelfs geen plaats meer voor toepassing van de normale regels voor de goedkeuring van internationale overeenkomsten. Er rest dan nog slechts de mogelijkheid van een regularisatie of de weigering daarvan. Bij zodanige regularisatie kan het af te scheiden deel geen rol meer spelen, omdat het geen onderdeel meer uitmaakt van de staat waarvan het wordt afgescheiden.

Om het formeel in de terminologie van artikel 92 Bewindsregeling te stellen, gaat het niet meer om een ontwerp van wet dat voor Nederlands-Nieuw-Guinea bindend is. Immers het Nederlands staatsverband zal juist worden opgeheven en wanneer de wet gelding verkrijgt, zal het staatsverband worden opgeheven, dat in de Bewindsregeling tot uiting komt.

- Overigens -

Overigens is het niet de wet doch de internationale overeenkomst, welke, als uitkomst van internationaal overleg onder presie, tot de afscheiding noopt. En omtrent zoodanige internationale overeenkomst houdt de Bewindsregeling noch enige andere bepaling van het Nederlandse staatsrecht voorschriften in.

Artikel 46 Bewindsregeling schrijft voor dat regeling van al hetgeen verdragen en andere overeenkomsten met vreemde mogendheden en internationale organisaties gesloten betreft, bij algemene maatregel van bestuur kan plaats hebben. Hierbij is uiteraard ook slechts gedacht aan internationale overeenkomsten welke Nederlands-Nieuw-Guinea als onderdeel van de staat zouden betreffen.

Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat artikel 92 Bewindsregeling, noch enig ander artikel van de Bewindsregeling nopen tot het in de gelegenheid stellen van de Nieuw-Guinea Raad om terzake van raad te dienen.

De Raad zou daardoor zelfs in een onmogelijke positie gebracht worden.

Dit vertegenwoordigend lichaam zou geen enkele invloed kunnen uitoefenen op de inhoud van de internationale overeenkomst.

Bovendien zouden de leden zich niet vrij kunnen uiten zonder voor onaangename consequenties in de persoonlijke sfeer te worden gesteld.

Een en ander houdt intussen niet in, dat de Nieuw-Guinea Raad niet behoort te worden ingelicht.

Dit laatste zou dan echter dienen te geschieden los van enige bepaling uit de Bewindsregeling.

De Adviseur,